
SERİ		CİLT		SAYI		
SERIES	A	VOLUME	53	NUMBER	2	2003
SERIE		BAND		HEFT		
SÉRIE		TOME		FASCICULE		

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

ORMAN FAKÜLTESİ

DERGİSİ

REVIEW OF THE FACULTY OF FORESTRY,
UNIVERSITY OF ISTANBUL

ZEITSCHRIFT DER FORSTLICHEN FAKULTÄT
DER UNIVERSITÄT ISTANBUL

REVUE DE LA FACULTÉ FORESTIÈRE
DE L'UNIVERSITÉ D'ISTANBUL

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ BÜYÜK ORMAN YANGINLARI

Y.Doç.Dr. Ali KÜÇÜKOSMANOĞLU¹⁾
Ar. Gör. Hamit AYBERK¹⁾

Kısa Özet

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ormanları 60934.0 hektar toplam alana sahiptir. Bu rakam ülke yüzölçümünün sadece %18.40'ına denk gelmektedir. Ormanlık alanda *Pinus brutia*, *P. pinea* ve *Cupressus sempervirens* hakim ağaç türleridir. Uzun ve kurak yazların hüküm sürdüğü Kıbrıs'ta insan-orman ilişkilerinin tetiklediği orman yangınları her zaman çıkmaktadır. Bütün uğraşı, yangın sayısından çok yanan alanın küçük kalmasını sağlamaktır.

1995 yılında çıkan "Büyük Beşparmak Dağları Yangını" ve 1998 yılında çıkan "Güzelyurt Bölge Şefliği Hacıbayram I Serisi Yangını" bütün bu uğraşlara rağmen söndürülemeden büyüyen büyük orman yangınlarıdır. Bu çalışmada her iki yangına ait detaylı bilgilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Büyük Orman Yangınları, Kuzey Kıbrıs

1. GİRİŞ

Türkiye ormanlarında 1940-1961 yılları arasında çıkan 17489 adet yangın üzerinde çalışma yapan Baş (1965), yangınları yaktıkları alanları dikkate alarak 5 sınıf (A-E) altında toplamıştır. Fakat Türkiye'de son yıllarda Yangın Koruma ve Savaş Organizasyonundaki gelişmeler, yangınların gerek adet, gerekse alanlarında önemli değişimlere neden olmuştur. Bu durumu dikkate alan Küçükosmanoğlu (1986), Türkiye'de 1959-1983 yılları arasında (25 yıl) çıkan 19485 adet orman yangını üzerinde yaptığı çalışma sonunda yangınları 7 (A-G) ana sınıf altında toplamıştır. Bu yeni sınıflandırmaya göre 500.1 hektar ve daha büyük alanları yakan orman yangınları "Büyük Orman Yangınları" olarak adlandırılmış ve bunlar Sınıf G'de toplanmıştır.

K.K.T.C. ormanlarında 1975-1998 yılları arasında Sınıf G yani büyük orman yangınları kategorisinde 2 adet orman yangını çıkmıştır. Bunlar: 1995 yılında çıkan "Büyük Beşparmak Dağları Yangını" ve 1998 yılında çıkan "Güzelyurt Bölge Şefliği Hacıbayram I Serisi Yangını" olarak ifade edilebilir (ANONİM 1998).

¹⁾ İ.Ü. Orman Fakültesi, Orman Entomolojisi ve Koruma Anabilim Dalı

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışmada kullanılan teknik bilgiler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Dairesi Müdürlüğü'nde yürütülen büro ve arazi çalışmaları ile elde edilmiştir.

Her iki büyük yangına ait çıkış ve gelişme nedenleri hem yangın kayıt defterleri, hem de her bir yangına ait dosyalar incelenerek saptanmaya çalışılmıştır.

3. BULGULAR

Bir ülkedeki Yangın Koruma ve Savaş Organizasyonu'nun üzerinde durduğu konulardan biri de "Büyük Orman Yangınları"dır. Özellikle gerek yangın sırasında tutulan kayıtlar ve gerekse yangından sonra arazide yapılan araştırma ve incelemeler bu yangınların gelişme ve büyüme nedenlerini ortaya koyacaktır. Böylece yangınların büyümesine etki eden faktörlerin bilinmesi o ülkede daha sonraki yıllarda çıkacak ve büyüme eğilimi gösteren yangınlarla savaşı daha da kolaylaştıracaktır(KÜÇÜKOSMANOĞLU 1985). Bu itibarla adı geçen yangınlarla ilgili olmak üzere elde edilen tüm bilgiler detaylı bir şekilde ortaya konulmak suretiyle büyüme etki eden faktörler açıklanmaya çalışılmıştır.

Yangının Adı: Büyük Beşparmak Dağları Yangını

Mevkii: 27 Haziran 1995 tarihinde K.K.T.C. Malatya'da başlayan yangın, 29 Haziran 1995 tarihinde Alevkaya Bölgesi Rüzgarlı Tepe'de kontrol altına alınabilmiştir. Güneydeki sınırı Beşparmak Dağları'nun en güneye bakan sırtları ile kuzeydeki tüm orman sınırı arasındadır. Yanan özel arazi sınırı ise yer yer sahil yoluna kadar inmektedir.

Coğrafi Mevkii: 35° 16' 40" – 35° 20' 30" Kuzey enlemleri ile 33° 12' 30" – 33° 29' 40" Doğu boylamları arasında yer almaktadır. Bu coğrafi mevkii sınırları içerisinde kalan tüm ormanlık alan tamamen yanarak yok olmuştur.

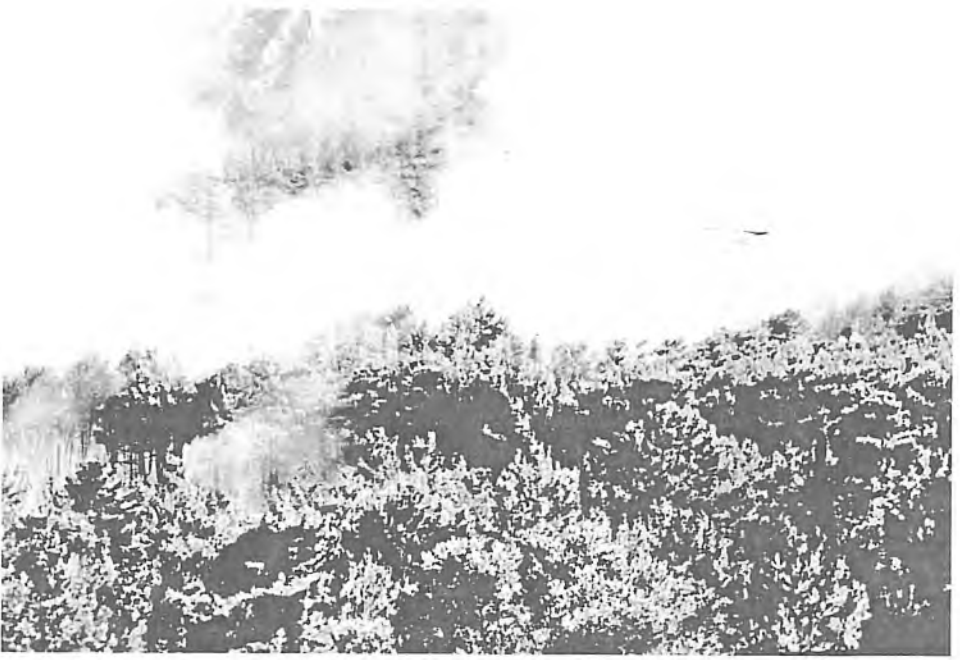
Çıkış Tarihi ve Devam Süresi: Yangın 27.06.1995 günü çıkmış ve 29.06.1995 günü söndürülmüştür. Buna göre yangının devam süresi yaklaşık 48 saattir.

Yangının Çıkış Nedeni: Dikkatsizlik sonucu çıkmıştır. Söndürülmeden bırakılan bir piknik ateşi bu felakete neden olmuştur.

Yangın Türü: Örtü ve tepe yangını şeklinde seyretmiştir.

Yanan Alan ve Zarar: Yangın söndürüldükten sonra yapılan hasar tespit çalışmalarına göre, Girne Bölgesinde; 4133.5 hektar orman alanı ile 1806 hektar özel arazi olmak üzere toplam 5939.5 hektar alan yanmıştır. Alevkaya bölgesinde ise, 1669.5 hektar orman, 460.5 hektar özel arazi olmak üzere toplam 2130 hektar saha yanmıştır. Her iki bölgede toplam 5803 hektar orman alanı ile 2266 hektar tarım alanı, toplam 8069 hektar alan yanmıştır. Bir başka deyişle Girne Bölgesindeki toplam alanın % 53.35'i, Alevkaya Bölgesindeki toplam orman alanının da % 12.84'ü yanmıştır. Bu oran ülke toplam orman alanımızın % 9.52'sine denktir. Meydana gelen zararın parasal değeri, 1995 yılı itibarıyla 500.000.000.000 TL'nin üzerindedir.

Yangın Sırasındaki Hava Koşulları: Yangın sırasında çeşitli meteoroloji istasyonlarından elde edilen meteorolojik verilerin dökümü Tablo 1'de sunulmuştur. Tablo 1'in incelenmesinden

Şekil 1:Büyük Beşparmak Dağları yangını
Figure 1:Büyük Beşparmak Dağları fire

27.06.1995, 28.06.1995 ve 29.06.1995 günü rüzgarın şiddetli olduğu ve söndürme çalışmaları süresince şiddetini azaltarak sürdürdüğü anlaşılmaktadır. Aynı zamanda hava sıcaklığının yüksek, bağıl nemin ise düşük değerlerde seyrettiği görülmektedir.

Yanıcı Madde Tipleri: Yanan toplam 5803 hektar orman alanının 993 hektarı (% 17.11) ağaçlandırılan sahalara, 1499.5 hektarı (% 25.84) verimli orman alanı, 3310.5 hektarı da (% 57.05) bozuk orman alanlarıdır. Yangından önce sahada hakim ağaç türü Çz (Kızılçam) olmakla beraber *Olea europea*, *Myrtus*, *Cistus* türleri ile fazla miktarda çeşitli çayır otları bulunmakta idi.

Arazi Koşulları: Yangın alanının ortalama yüksekliği 800 m civarındadır. Saha genelde engebeli bir yapıya sahip olup, meyil % 20-30 arasında değişmektedir. Sahanın büyük bir bölümünde taşlık ve kayalık ormansız alanlar mevcuttur.

Yangın Söndürme Organizasyonu: Yangın haberi alındıktan hemen sonra sahaya hareket edilmiştir. Söndürme çalışmalarına Orman Dairesi ekipleri, askerler ve mükellefler iştirak etmiştir. Arazinin engebeli bir yapıda oluşu, rüzgarın şiddeti ve yön değiştirmesi söndürme çalışmalarını etkisiz hale getirmiştir. Bunun yanında sahanın belirli bir kısmının maki florası ile kaplı oluşu, geceleyin sevk ve idarenin zorluğu, yangın emniyet yollarının bulunmaması yapılan çalışmalara büyük sekte vurmuştur. Söndürme çalışmalarına katılanların yoğun çabaları ve rüzgarın şiddetinin azalması ile yangın kontrol altına alınarak söndürülmüştür.

Tablo 1: Büyük Beşparmak Dağları Yangını Sırasında Çeşitli Meteoroloji İstasyonlarından Elde Edilen Meteorolojik Veriler

Table 1: The Meteorological Data Gathered From Various Meteorological Stations During Büyük Beşparma Dağları Fire

ELEMAN/ TARİH	GÜZELYURI							GİRNE						
	En Düş.Bs. (mb)	Max. Sic.(°C)	Ort.Sic. (°C)	Min. N.N. (%)	Ort. N.N. (%)	Ort.Rüzg. ve Hak.Yön	En Hız.Rüz. ve Yön.	En Düş.Bs. (mb)	Max. Sic.(°C)	Ort.Sic. (°C)	Min. N.N. (%)	Ort. N.N.(%)	Ort.Rüzg. ve Hak.Yön	En Hız.Rüz. ve Yön.
25.6.1995	1009.1	31.7	25.0	27	72.6	2.5 WNW	8.6 WNW	1006.4	30.0	26.0	64	78.1	1.8 S	4.6 WNW
26.6.1995	1009.6	35.8	27.7	40	69.1	2.4 WNW	10.1 WNW	1006.1	31.0	27.3	73	79.3	1.9 WNW	7.0 WNW
27.6.1995	1007.6	35.7	28.9	30	58.4	3.3 W	12.3 WNW	1001.2	33.2	28.7	35	66.5	3.5 WNW	10.W
28.6.1995	999.0	34.6	27.5	53	59.5	5.6 WSW	16.3 W	996.6	33.8	30.2	31	61.0	6.9 W	17.8 W
29.6.1995	1001.8	31.8	27.7	44	58.0	5.2. W	17.5 W	999.0	30.8	28.2	43	66.8	6.9 W	18.0 WNW
30.6.1995	1007.3	35.4	27.4	46	66.4	3.9 W	13.1 W	1004.0	30.8	27.8	45	71.9	6.4 WNW	14.2 WSW
ELEMAN/ TARİH	ERCAN							GAZİMAGOSA						
	En Düş.Bs. (mb)	Max. Sic.(°C)	Ort.Sic. (°C)	Min. N.N. (%)	Ort. N.N. (%)	Ort.Rüzg. ve Hak.Yön	En Hız.Rüz. ve Yön.	En Düş.Bs. (mb)	Max. Sic.(°C)	Ort.Sic. (°C)	Min. N.N. (%)	Ort. N.N.(%)	Ort.Rüzg. ve Hak.Yön	En Hız.Rüz. ve Yön.
25.6.1995	1006.5	35.2	26.8	32	58.8	3.0 ESE	8.2 SSW	1006.1	31.1	26.4	58	74.6	2.5 SW	6.0 SE
26.6.1995	1006.5	39.4	28.7	21	50.0	2.6 W	9.8 S	1006.7	34.1	27.3	54	73.5	2.7 W	4.1 SE
27.6.1995	1002.5	41.0	29.8	16	51.1	3.4 W	15.9 W	1002.0	35.8	28.1	45	70.9	2.0 SSW	10.0 SW
28.6.1995	997.3	35.8	28.9	21	33.1	6.9 W	19.0 W	996.2	37.8	29.0	34	54.8	4.6 WNW	22.5 NW
29.6.1995	1000.6	33.8	27.8	22	41.0	8.6 W	18.0 WNW	999.3	34.1	27.9	42	61.4	3.8 WNW	26.6 NW
30.6.1995	1007.4	36.4	28.0	22	43.2	3.0 W	15.9 W	1006.9	33.1	27.3	55	71.6	2.3 ENE	9.5 E

Diğer Hususlar: Söndürme çalışmaları sırasında ölen veya yaralanan olmamıştır.

Yangının Adı: Güzelyurt Bölge Şefliği Hacıbayram I Serisi Yangını

Mevkii: Batıda K.K.T.C. sınırı, doğuda Yedidalga'dan Bağlıköy'e uzanan Koca Tepe Sırtı, güneyde K.K.T.C. sınırı, kuzeyde ise Akdeniz sahil şeridinden oluşmaktadır. Yanan özel arazi sınırları ise Yeşilirmak-Bademliköy, Gemikonağı, Bağlıköy ve Ömerli yerleşim birimleri arasında yer alan sahalardır.

Coğrafi Mevkii: 35° 6' 50" – 35° 11' 10" Kuzey enlemleri ile 32° 41' 55" – 32° 48' 00" Doğu boylamları arasında yer almaktadır. Bu coğrafi mevkii sınırları içerisinde kalan tüm orman ve arazi hemen hemen tümüyle yanmıştır. Yangın Rum kesiminde başlayıp ara bölgeye sirayet etmiş, daha sonra K.K.T.C. sınırlarını geçerek batı-doğu istikametinde yaklaşık 10 km mesafe kat etmiştir.

Çıkış Tarihi ve Devam Süresi: Yangın 04.07.1998 günü çıkmış ve 05.07.1998 günü söndürülmüştür. Buna göre takribi olarak 24 saat süreyle devam etmiştir.

Yangının Çıkış Nedeni: Yangının çıkış nedeni bilinmemektedir. Rum adli makamları bu konuda herhangi bir açıklama yapmamışlardır.

Yangın Türü: Örtü ve tepe yangını şeklinde seyretmiştir.

Yanan Alan ve Zarar: Yanan saha, 2742 hektar orman alanı ile 958 hektar özel araziden oluşmaktadır. Buna göre toplam 3700 hektar saha yanmıştır. Bir başka deyişle Güzelyurt Bölgesi toplam orman alanının % 23.89'u, ülke toplam orman alanının ise % 4.5'i yanmıştır. Zararın maddi boyutu çok yüksek olup, 1998 yılı birim fiyatlarıyla hesaplandığında 700 000 000 000 TL'nin üzerindedir.

Şekil 2: Güzelyurt Bölge Şefliği Hacıbayram I serisi yangını

Figure 2: Güzelyurt forest district hacıbayram I working group fire

Yangın Sırasındaki Hava Koşulları: Yangın sırasında çeşitli meteoroloji istasyonlarından elde edilen meteorolojik verilerin dökümü Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2’nin incelenmesinden, 04.07.1998 günü ve 05.07.1998 günü havanın rüzgarlı olduğu, söndürme çalışmaları sırasında rüzgarın zaman zaman hız ve yönünü değiştirdiği anlaşılmıştır.

Yanıcı Madde Tipleri: Yangın sahasının asli ağaç türü Kızılcım’dır. Yanan toplam 2742.0 hektar orman alanının 657.0 hektarı (% 23.97) ağaçlandırılan sahalara, 11.0 hektarı (% 0.40) verimli orman alanı, 2074.0 hektarı da (% 75.63) bozuk orman alanıdır.

Arazi Koşulları: Yangın alanının ortalama yüksekliği 120 m’dir. Bu yükseklik sınırını aşan değerlere de rastlamak mümkündür. Meyil % 10-15 arasında değişmektedir.

Yangın Söndürme Organizasyonu: Yangın haberi alındıktan hemen sonra sahaya hareket edilmiştir. Söndürme çalışmalarına Orman Dairesi ekipleri, askerler ve mükellefler katılmıştır. Yangının ara bölgede yoğunlaşması söndürme çalışmalarını güçleştirmiştir.

Diğer Hususlar: Söndürme çalışmalarına Rum kesiminden gelen ekipler de katılmıştır. Yangında ölen ya da yaralanan olmamıştır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

1995 yılında çıkan “Büyük Beşparmak Dağları Yangını” ve 1998 yılında çıkan “Güzelyurt Bölge Şefliği Hacıbayram I Serisi Yangını”, Kuzey Kıbrıs’ta 1975-1998 yıllarını kapsayan periyotta meydana gelen büyük orman (Sınıf G) yangınlarıdır. K.K.T.C. genel toplamına göre, “Büyük Beşparmak Dağları Yangını” toplam orman alanının % 9.52’sini, “Güzelyurt Bölge Şefliği Hacıbayram I Serisi Yangını” ise toplam orman alanının % 4.50’sini yakarak kül etmiştir.

Her iki yangın ülke ekonomisine büyük darbe vurmuş ve adaya verilen “Yeşil Ada” ismine gölge düşürmüştür.

K.K.T.C., bulunduğu coğrafik enlemlere göre “yarı kurak” iklim kuşağındadır. Uzun yaz aylarında, arazi ve orman yangınlarının meydana gelmesine olanak veren ortam fazlasıyla mevcuttur. Herhangi bir ihmal veya kasıt sonucu başlayan yangınlar meteorolojik şartların da çoğunlukla uygun olmasından dolayı, kısa sürede şiddetlenip yayılabilen ve büyük orman yangınlarına dönüşebilmektedir (ANONİM 1995). Nitekim, gerek “Büyük Beşparmak Dağları Yangını” gerekse “Güzelyurt Bölge Şefliği Hacıbayram I Serisi Yangını” incelendiğinde yangınların başlangıcında kuvvetli esen rüzgarın yangınların büyümesine zemin hazırladığı ve söndürme çalışmalarını da olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Bununla birlikte Tablo 1 ve 2’nin incelenmesinden anlaşılacağı üzere yangın başlangıcından söndürülmesine kadar geçen süre içerisinde hava sıcaklığının yüksek, nisbi nemin ise düşük oluşu mevcut yanıcı maddelerin daha kısa sürede tutuşmasına neden olmuştur. Ayrıca topoğrafya (arazi yapısı)’nın yangın söndürme çalışmalarını güçleştirip olumsuz yönde etkilediğini de gözden uzak tutmamak gerekir.

Söz konusu yangınlar yanıcı madde bakımından incelendiğinde Kızılcım’ın hakim ağaç türü olduğu görülmektedir. Bilindiği gibi Kızılcım içerdiği reçine ve eterik yağlar bakımından yanmaya çok müsait bir ağaç olup, yangınlara karşı en hassas ağaç türlerinden biri hatta başta gelenidir. Bu nedenle Kızılcım ormanlarının bulunduğu yörelerde orman yangınları bakımından tüm teknik ve idari tedbirler zamanında alınmalı ve meteorolojik veriler çok dikkatli takip edilerek

Tablo 2: Güzelyurt Bölge Şefliği Hacıbayram I Serisi Yangını Sırasında Çeşitli Meteoroloji İstasyonlarından Elde Edilen Meteorolojik Veriler

Figure 2: The Meteorological Data Gathered From Various Meteorological Stations During Güzelyurt Forest District Hacıbayram I Working Group Fire

ERCAN							
ELEMAN/ TARİH	En Düşük Basınc (mb)	Max. Sic. (°C)	Ort. Sic. (°C)	Min. N.N. (%)	Ort. N.N. (%)	Ort. Rüzg. ve Hakim Yönü	En Hız. Rüz. ve Yönü
3.7.1998	988.2	41.5	34.0	14	27.0	3.9 W	15.9 SSE
4.7.1998	986.5	42.9	34.6	11	24.2	6.2W	16.4 N
5.7.1998	982.7	39.5	32.4	16	30.4	7.2 WNW	20.0 WNW
6.7.1998	985.6	34.7	27.7	28	55.9	3.5 W	14.9 SE
GÜZELYURT							
ELEMAN/ TARİH	En Düşük Basınc (mb)	Max. Sic. (°C)	Ort. Sic. (°C)	Min. N.N. (%)	Ort. N.N. (%)	Ort. Rüzg. ve Hakim Yönü	En Hız. Rüz. ve Yönü
3.7.1998	1000.5	39.6	30.6	17	53.0	2.6 NNW	10.5 ENE
4.7.1998	999.0	41.2	31.9	5	42.6	2.6 N	12.0 N
5.7.1998	993.0	34.8	29.6	48	64.3	4.9 NNW	18.0 N
6.7.1998	993.9	34.2	27.2	34	75.9	3.8 NNW	13.5 NNW
ÇAMLIBEL							
ELEMAN/ TARİH	En Düşük Basınc (mb)	Max. Sic. (°C)	Ort. Sic. (°C)	Min. N.N. (%)	Ort. N.N. (%)	Ort. Rüzg. ve Hakim Yönü	En Hız. Rüz. ve Yönü
3.7.1998	-	36.0	29.3	20	43.0	-	-
4.7.1998	-	37.0	31.0	13	33.5	-	-
5.7.1998	-	31.0	28.2	25	54.8	-	-
6.7.1998	-	28.0	23.9	54	79.2	-	-

ivedilikle uygulamaya konulmalıdır (KÜÇÜKOSMANOĞLU 1990).

Aslında, yangına karşı önerilen tedbirler deneyimler sonucunda ortaya çıkmış bilimsel sonuçlardır ve tüm Akdeniz ülkelerinde yıllardır uygulanmaktadır (KÜÇÜKOSMANOĞLU 1993). Önerileri maddeler halinde sıralarsak;

1. Orman suçlarına karşı uygulanan cezai hükümlerin güncelleştirilerek, yaptırım güçlerinin artırılması doğru bir uygulama olacaktır.
2. Günümüzde yaygınlaşan iletişim araçlarından daha fazla yararlanarak halkın eğitimine gereken önem verilmelidir.
3. Ormanda, gençlik ve sıkılık bakımları ile aralama çalışmaları titizlikle yürütülmeli, dikili kurular çıkarılarak temiz bir işletme uygulanmalıdır. Mescerelerde kesim, aralama ve temizleme çalışmaları sonucu ortaya çıkan materyal yangın sezonundan önce ormandan çıkarılmalıdır.
4. Kuzey Kıbrıs'ta çıplak yangın emniyet yollarının yapılması daha uygun olacaktır. Yazın yağmur almayan veya çok az yağmur alan ülkede yeşil bırakılan yollardaki bir yıllık otsu bitkiler kurumakta, dolayısıyla yol kendisinden beklenen hizmeti verememektedir.
5. Ülke genelinde mevcut olan yangın gözetleme kulelerinin tekniğine uygun olarak ele alınıp tehlikeli ve kıymetli alanları da içerecek şekilde yeniden planlanması gerekmektedir.
6. Kuzey Kıbrıs Orman Bölge Şefliklerindeki haberleşme ağı modernize edilmelidir.
7. Mevcut orman yolları, olmaları gereken miktardan (20 m) az bulunmaktadır. Bunlar kısa sürede tamamlanmalıdır.
8. Orman Dairesi bünyesinde hazır kuvvet ekipleri mevcut değildir. Bu durum yangınla etkin mücadelede bir eksiklik doğurmaktadır. Bu eksikliğin ivedilikle giderilmesi gerekmektedir.
9. Yangın söndürme araç ve gereçlerinin her an kullanılmaya hazır durumda bulundurulması gerekir. Bu malzemelerin bakımlarının tam olarak gerçekleştirilmesi hususunda titiz davranılmalıdır.

MAJOR FOREST FIRES OCCURRED IN TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS

Y. Doç. Dr. Ali KÜÇÜKOSMANOĞLU
Ar. Gör. Hamit AYBERK

Abstract

Total forested area in Turkish Republic of Northern Cyprus is 60934.0 hectares that covers only 18.40% of the country. *Pinus brutia*, *P. pinea* and *Cupressus sempervirens* are the main tree species. Human originated fires constitute a significant portion of the wild fires in the country. The critical point is to keep the burned area in small amounts.

“Büyük Beşparmak Mountains Fire” and “Güzelyurt Forest District Hacıbayram Series I Fire” were among the major forest fires of Northern Cyprus happened in 1995 and 1998 respectively.

Keywords: Major Forest Fires, Northern Cyprus

SUMMARY

Forest fires are one of the most outstanding damaging factors of forests in all over the world. If becoming uncontrolled; fires completely burn our natural treasures. As a matter of fact, “Büyük Beşparmak Mountains Fire” in 1995 and “Güzelyurt Forest District Hacıbayram Series I Fire” in 1998 destroyed more than 14% of the total forested area.

In order to prevent from major forest fires, some precautions are listed below:

1. The punitive measures in the related laws need to be updated to give them a deterrent effect.
2. In order to educate the local people, some educational T.V. and Radio programs should be broadcasted.
3. Special attention should be paid on silvicultural studies. A clear management policy should be applied.
4. The importance of fire breaks is better realized with the latest fires. Because of this, they should be kept clean.
5. Fire control stations need to be reorganized.
6. The communication system should be modernized.
7. Forest roads in the region are not adequate. Planned roads should be completed immediately.
8. At least some of the qualified forest fire workers should be employed permanently.
9. Fire fighting vehicles and equipment should be supported with new procurements.

KAYNAKLAR

- ANONİM, 1995: Kıbrıs Ormanları ve Ormancılık, Aylık Siyasi Araştırma ve Belge Dergisi: Belge, Yangın Özel Sayısı, Ağustos 1995, Lefkoşa.
- ANONİM, 1998: Orman Dairesi Yıllık Faaliyet Raporu, K.K.T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Dairesi Müdürlüğü, Lefkoşa.
- BAŞ, R., 1965: Türkiye’de Orman Yangınları Problemi ve Bazı Klimatik Faktörlerin Yangınlara Etkileri Üzerine Araştırmalar, Tarım Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Yayınlarından, Sıra No: 421, Seri No: 20, İstanbul, IV + 97s.
- KÜÇÜKOSMANOĞLU, A., 1985: Orman Yangınları, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, B Serisi, Cilt 35, Sayı 1, 116-124.
- KÜÇÜKOSMANOĞLU, A., 1986: Türkiye Ormanlarında Çıkan Yangınların Sınıflandırılması ile Büyük Yangınların Çıkma ve Gelişme Nedenleri, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, A Serisi, Cilt 36, Sayı 1, 131-154.
- KÜÇÜKOSMANOĞLU, A., 1990: Türkiye’de 1985 Yılında Çıkan Büyük Orman Yangınları Üzerine Araştırmalar, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, A Serisi, Cilt 40, Sayı 1, 99-111.
- KÜÇÜKOSMANOĞLU, A., 1993: Türkiye Orman Yangınlarına Ait Bazı Verilerin Değerlendirilmesi, İ.Ü. Orman Fakültesi Dergisi, B Serisi, Cilt 43, Sayı 1-2, 85-102.